

Az Egyházi Képviselő Tanács 2013. október 4-én Kolozsváron tartott ülésének jegyzőkönyve

1. Napirend előtt: kezdőáhitat; elnöki megnyitó; a jelenlét számbavétele; a jegyzőkönyvet hitelesítő személyek kijelölése; a tárgysorozat elfogadása

Az Egyházi Képviselő Tanács (a továbbiakban: EKT) 2013. október 4-i ülése a 21. számú egyházi énekünkkel és Lőrinczi Lajos esperes imájával kezdődött. Bálint Benczédi Ferenc püspök üdvözölte a jelenlevőket, köztük kiemelten Dimény Csillát, az Unitárius Nők Országos Szövetségének (UNOSZ) frissen választott elnökét, akinek áldásos szervezetvezetői munkát kívánt. Egyben megköszönte Asztalos Klára áldozatos tevékenységét, amellyel az UNOSZ korábbi elnökeként gazdagította egyháztársadalmi életünket.

Dr. Máthé Dénes főgondnok eredményes munkát kívánt a megjelenteknek, majd felkérte Nagy László főjegyzőt a jelenlét számbavételére.

Az EKT jelenlevő tagjai: Bálint Benczédi Ferenc püspök, dr. Máthé Dénes főgondnok, Nagy László főjegyző, Kovács István közügyigazgató, Kászoni József püspöki helynök, Elekes Botond egyházkerületi főgondnok, Dimény József, Kecskés Csaba, Szentgyörgyi Sándor, Lőrinczi Lajos, Simó Sándor, Török István esperesek, Nagy Ferenc György, Bálint Sándor, Gazdag Géza egyházköri képviselők, Popa Márta (a János Zsigmond Unitárius Kollégium képviselője), dr. Rezi Elek (a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának képviselője), Csete Árpád (az Unitárius Lelkészek Országos Szövetségének képviselője), Dimény Csilla (az Unitárius Nők Országos Szövetségének képviselője), Palkó Zalán Koppány (az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet alkalmi képviselője), dr. Bardócz-Tódor András (a Gondviselés Segélyszervezet képviselője), továbbá Vónya László, Czimbalmos Kozma Csaba, Sándor Krisztina, dr. Barabássy Sándor, Demeter Sándor Loránd, Andorkó Ferenc, Ilkei Árpád képviselőtanácsosok. A jelenlét számbavételét követő félórán Dombi Gyula egyházköri képviselő is megérkezett a gyűlésre.

Az EKT hiányzó tagjai: Csáka József főgondnok, Farkas Emőd és Nagy Zsigmond egyházköri képviselők, Varró Margit (a Berde Mózes Unitárius Gimnázium képviselője), továbbá Kolumbán Gábor és

id. Szombatfalvi József képviselőtanácsosok, akik hiányzását az EKT Elnöksége utólag minősíti.

Az EKT ülésének tanácskozási jogú résztvevői: Pap Mária püspöki titkár, Andrási Benedek, dr. Czire Szabolcs, Dác Tibor, Gyerő Dávid, Szabó László és Székely Kinga Réka előadótanácsosok, továbbá – a főhatósági szintű állandó szakbizottságok képviseletében – Koppándi Botond (Teológiai és Szakképesítési Bizottság), Józsa István Lajos (Szociális és Egyháztársadalmi Bizottság), Rác Mária (Média- és Kiadóbizottság), Zoltán Csaba (Gazdasági és Pénzügyi Bizottság).

A fenti adatok szerint az EKT 29 tagjának jelenléte által az ülés határozatképesnek minősült.

Nagy László főjegyzőként a következő személyeket javasolta az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére: Dimény Csillát, Kászoni Józsefet és Kecskés Csabát.

Dr. Barabássy Sándor képviselő javasolta, hogy a gazdasági kérdések tárgyalása kerüljön előbbre az EKT Elnöksége által javasolt tárgysorozatban.

Dr. Rezi Elek rektor kéri, hogy a lelkészképzés ügyeit is tárgyalják hamarabb a tervezettnél, ugyanis csak 10 óra 30 percig marad az ülésen.

Elekes Botond egyházkerületi főgondnok javasolja, hogy az azonnali intézkedéseket igénylő kérdéseket általában tárgyaljuk a gyűlések elején. Ugyanakkor kéri, hogy ebédszünet előtt beszéljünk a házasság fogalmának unitárius meghatározásáról, bárhol is tartunk a jelzett időpontban a tárgysorozatban.

Gyerő Dávid közigazgatási előadótanácsos jelzi, hogy a házasság fogalmának meghatározása nincs napirenden, és az ilyesmi alapos szakmai előkészítést igényel.

Napirend előtti határozatok:

– **62/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT egyhangúlag kijelölte az ülés jegyzőkönyvét hitelesítő személyeket: Dimény Csilla, Kászoni József, Kecskés Csaba.

– **63/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 1 (egy) tartózkodás mellett támogatta az EKT Elnöksége által javasolt napirend módosítására vonatkozó helyszíni javaslatokat, majd ezekkel együtt egyhangúlag elfogadta az ülés tárgysorozatát.

IV. számú tárgykör: A hitéleti, missziói és nevelési ügyosztály tárgyköre

IV/11. számú tárgysorozati pont: Beszámoló a Teológiai és Szakképesítési Bizottság 2013. szeptember 30-i üléséről

Demeter Sándor Lóránd a bizottság elnökeként előterjesztette az ülésen megfogalmazott álláspon- tokat és javaslatokat: a Teológiai és Szakképesítési Bizottság örömmel nyugtázta a Protestáns Teológi- ai Intézet Unitárius Karának pozitív hozzáállását a magiszterképzős hallgatók egyházi gyakorlatának ügyéhez; a bizottság javasolja, hogy a Starr King Teológiai Intézet ösztöndíjpályázata mihamarabb kerüljön meghirdetésre; a bizottság támogatja a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának ké- rését a teológiai hallgatói érdemösztöndíj mértéké- nek növelésére, ugyanakkor azt is, hogy bentlakási díjuk a jelenlegi összeg felére csökkenjen.

Zoltán Csaba szakbizottsági képviselő javasolja, hogy e kérdésben a döntés-előkészítők egyeztessenek a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal, továbbá kéri, hogy minden pénzügyi jellegű határozat-ter- vezet kezdeményezésekor számszerűsítsék a java- solt, illetve várható költségeket.

Elekes Botond nagyon fontosnak tartja a teológi- ai oktatást, és megítélése szerint azt vonzóbbá kell tenni. Támogatja Zoltán Csaba javaslatait.

Dr. Rezi Elek: Mivel az egyházi főhatóságnak újabban nem kell szubvenciót befizetnie a Protes- táns Teológiai Intézet költségvetésébe, az így meg- maradt pénzből lehet emelni az ösztöndíjakat. Ezt folyó év október 1-től kezdődően kéri.

Ilkei Árpád képviselő megkérdezi: igaz-e, hogy a szociális ösztöndíj azért szűnt meg, mert a külföldi segély az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylethez (ODFIE) került?

Koppándi Botond szakbizottsági képviselő meg- válaszolja, hogy az amerikai egyesült államokbeli unitárius–univerzalista testvérgyülekezeti bizott- ság döntött a segély átirányításáról az ODFIE-hez. A teológiai hallgatók többnyire nehéz anyagi helyzet- ben vannak, ezért megfontolandó a bentlakási költ- ségek 50%-os csökkentése.

Sándor Krisztina képviselő tájékoztatásként el- mondta, hogy a szóban forgó ösztöndíjalap célirá- nyosan érkezik az ODFIE-hez, amely csupán közve- títője és lebonyolítója a támogatók által meghatá- rozott ösztöndíjprogramnak. Ezekből az ösztöndí- jakból világi pályára készülő diákok mellett rászor- uló teológiai hallgatók is részesülhetnek, de a ki- választás feltételeit többnyire a tengerentúlon dön- tik el. A bentlakási költségek fele arányú csökkenté- se helyett inkább a teológiai hallgatók ösztöndíj- alapját kellene növelni.

Török István esperes szerint diákjaink szociális segélyezését nem tehetjük függővé az amerikai se- gélyektől, ezért javasolja, hogy az egyház jövő évi költségvetésében különítsünk el megfelelő összeget erre a célra.

Gyerő Dávid véleménye: ha megemeljük az ösz- töndíjakat és sikerül szociális segélyeket biztosíta- ni, akkor nem lehet a bentlakási költségeket is csök- kenten. Vannak olyan világi egyetemisták, akik nehezebb anyagi helyzetben vannak, mint a teoló- giai hallgatók zöme.

Kovács István közügyigazgató javasolja, hogy a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményezze az elképzeléseket, majd ez alapján szülessen összeg- szerű javaslat az EKT decemberi ülésére.

Andorkó Ferenc képviselő javasolja, hogy a diák- segélyek teljesítményfüggőek legyenek.

Dr. Czire Szabolcs valláserkölcsei-nevelési előadó- tanácsos a segélyösztöndíj-rendszer visszaállítását javasolja.

– **64/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 1 (egy) tartózkodás mellett jóváhagyta a teoló- giai hallgatók tanulmányi érdemösztöndíjainak nö- velését a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Kara, valamint a Teológiai és Szakképesítési Bizottság ál- tal ajánlott mértékben, 2013. október 1-i hatállyal.

– **65/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 3 (három) tartózkodás mellett elhatározta, hogy a 2013–2014. tanév II. félévétől kezdődő ha- tállyal visszaállítja a teológiai hallgatók segélyös- töndíj-rendszerét.

– **66/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 1 (egy) támogató szavazat mellett 8 (nyolc) el- lenszavazattal és 11 (tizenny) tartózkodással el- utasította a teológiai hallgatók bentlakási díjának 50%-os csökkentését célzó javaslatot.

– **67/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT egyhangúlag elfogadta a Teológiai és Szakké- pesítési Bizottság javaslatát a Starr King Teológiai Intézet ösztöndíjpályázatának mihamarabbi meg- hirdetéséről, továbbá támogatja a Balázs Ferenc ösztöndíjalap létrehozása két évtizedes évforduló- jának megünneplését, aminek előkészítésével meg- bízza a Teológiai és Szakképesítési Bizottságot.

I. számú tárgykör: A főhatósági szintű hiva- talok tevékenysége

I/2. számú tárgysorozati pont: Jelentés a Püspöki Hivatal tevékenységéről

A Pap Mária püspöki titkár által összeállított je- lentés előzetesen eljutott az EKT tagjaihoz.

– **68/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 1 (egy) tartózkodással elfogadta a Püspöki Hi- vatal tevékenységéről szóló jelentést.

II. számú tárgykör: A közigazgatási ügyosztály tárgyköre

II/3. számú tárgysorozati pont: Jelentés a közigazgatási ügyosztály tevékenységéről és a feladatkörébe tartozó egyházkormányzati ügyek alakulásáról

Gyerő Dávid az előzetesen kiküldött jelentéséből felhívta a figyelmet néhány témára: szórványügyek, Bálint Imre volt magyarsárosi lelkész betegnyugdíjazásának folyamata, megemlékezés a közelmúltban elhunyt egyházi emberekről, bukaresti egyházügyi tanácskozások. Bejelentette, hogy egyházunk első fokon megnyerte azt a pert, amelyet Pálffy Tamás Szabolcs volt marosszentgyörgyi lelkész indított az egyházi főhatóság ellen. Előterjesztés következett az EKT Elnökségének előző napon született javaslatáról a Nemzetközi Unitárius–Univerzalista Tanács (ICUU) jövő évi közgyűlése és konferenciája tárgyában. Eszerint az említett rendezvényeken részt vevő erdélyi küldöttséget a következő személyek alkotnák: Bálint Benczédi Ferenc püspök és dr. Máthé Dénes főgondnok hivatalból, dr. Czire Szabolcs, Koppándi Botond és dr. Kovács Sándor teológiai tanárokként, továbbá Farkas Emőd és Kovács István nemzetközi kapcsolatokban jártas küldöttként. Az EKT Elnökségének ugyanazon ülésén bejelentésszerűen elhangzott, hogy az ICUU jövő évi közgyűlésén és konferenciáján a magyarországi egyházkerületet Kászoni József püspöki helynök és Elekes Botond egyházkerületi főgondnok képviselik. Gyerő Dávid javasolja, hogy legyen egy, a nemzetközi hittestvéri kapcsolatokra szánt vasárnap egyházunkban, amelynek perselyes adományait az ilyenfajta kapcsolatok ápolására fordítjuk.

Török István emlékeztetett, hogy március 3. vasárnapját régóta kijelölték testvéregyházközségi vasárnapnak.

Kovács István javasolja, hogy gyülekezeteinkben is beszéljünk egyházunk pozitív megítéléséről a nemzetközi unitárius–univerzalista körökben, és ezzel együtt ismertessük meg a hívekkel az ICUU-t.

– **69/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 3 (három) tartózkodással elfogadta az EKT Elnökségének javaslatát a Nemzetközi Unitárius–Univerzalista Tanács (ICUU) 2014. évi közgyűlésén, illetve konferenciáján részt vevő hét erdélyi küldött személyére vonatkozóan.

– **70/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT egyhangúlag támogatja Gyerő Dávid jelölését a Nemzetközi Unitárius–Univerzalista Tanács (ICUU) elnöki tisztségére.

Az EKT megvitatta az Elnökség két olyan határozat-tervezetét, amelyek a Pálffy Tamás Szabolcs

egyház elleni pereskedése nyomán születtek, de hasonló jövőbeli esetekben általános érvényességgel bírnak.

– **71/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 17 (tizenhét) támogató szavazattal, 5 (öt) tartózkodás mellett elhatározta: amikor egy unitárius lelkész állami igazságszolgáltatási szerveknél eljárást kezdeményez a Magyar Unitárius Egyház ellen, a hivatalos egyházi kiadványokban való közlésének joga hivatalból felfüggesztettnek tekintendő.

– **72/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 1 (egy) ellenszavazat és 1 (egy) tartózkodás mellett elhatározta, hogy a 9/2013. (2013. III. 22.) számú korábbi határozatát kiegészíti egy új (II.) bekezdéssel. A lelkészi szolgálatvégzéshez való jog sajátos eseteire vonatkozó határozat kiegészített és egységes szerkezetbe foglalt tartalma:

(I.) – A lelkészi munkaviszony megszűnése önmagában nem jelenti a lelkészi szolgálatvégzéshez való jog elvesztését. A lelkészi szolgálatvégzéshez való jog elvesztése fegyelmi vagy közigazgatási bíróság jogerős döntésének a következménye.

(II.) – A lelkészi szolgálatvégzéshez való jog hivatalból felfüggesztettnek tekintendő, amikor egy unitárius lelkész állami igazságszolgáltatási szerveknél eljárást kezdeményez a Magyar Unitárius Egyház ellen.

Az elmúlt hónapokban egyház-szerte nagy érdeklődést váltott ki a családdal és a házassággal kapcsolatos unitárius egyházi álláspont kérdése. Az ügy Románia alkotmányának tervezett módosításával összefüggésben került az egyházi közbeszédbe, de nem tényszerűen. Erre való tekintettel Gyerő Dávid előadótanácsosi jelentésével és szóbeli közléssel tájékoztatta az EKT-t a következőkben összegezett, tényszerű tudnivalókról. Folyó év június 20-án a Romániai Egyházak Egyeztető Tanácsa Bukarestben tartotta évi rendes ülését, amelyen egyházunkat Bálint Benczédi Ferenc püspök és Gyerő Dávid előadótanácsos képviselték. Az ülést eredetileg az állam és az egyházak viszonyának értékelése tárgyában hívták össze. Az indulás előtti napon közölték a tanácskozás programját, amelyből kiderült, hogy a tanácskozás középpontjába Románia alkotmányának 48. cikkelye került (a család és a házasság meghatározása), illetve az egyházak álláspontjának megfogalmazása annak módosításáról. Időszükében nem volt lehetőség testületi egyeztetés megszervezésére (legalább elnökségi szinten), így egyházunk említett képviselői úgy döntöttek, hogy a helyszínen előterjesztett nyilatkozat tárgyában tartózkodnak az állásfoglalástól. A tartózkodáshoz egyfelől az vezetett, hogy képviselőink szerint az alkotmány módosításával kapcsolatban az egyházaknak más fontos kérdésekben is állást kell

foglalniuk. Az ilyen típusú elvi állásfoglalásokat azonban nem szabadna rögtönzött módon megejteni, hiszen a módosító indítványokat megfelelő szakmai előkészítéssel és eszmei megalapozással kell meghatározni. Emellett az is hozzájárult az unitárius tartózkodáshoz, hogy a helyszínen előterjesztett állásfoglalás olyan forrásokra is hivatkozott (pl. bizonyos bibliai idézetekre és az egyházatyák irataira), amelyeknek a hagyományos keresztény értékrendtől eltérően nincs elsődleges szerepük az unitárius álláspont kialakításában.

Szabó László fejlesztési előadótanácsos egyetértését fejezte ki egyházunk képviselőinek Bukarestben hozott tartózkodó döntésével, ugyanakkor rosszalta azt, hogy néhányan – lejárató céllal – széles körben félretájékoztatták a közvéleményt. Már a Romániai Egyházak Egyeztető Tanácsának Titkársága által az ülésről kibocsátott közlemény is pontatlan volt, de a félretájékoztatót egyesek szóbeli közlésekkel is fokozták. A „csúcsot” az Erdélyi Református Egyházkerület *Üzenet* című gyülekezeti lapja képezi, amely a 2013. július 15-i számában a következő főcímmel tájékoztatja félre az olvasókat: *Az unitáriusok szerint a család nem csak férfi és nő házassága*. Nyilvánvaló, hogy az unitárius álláspont meghatározása az illetékes egyházi főhatóságokra tartozik, és majd kiderül, hogy az milyen tartalmú lesz. Addig is az idézett lap hírszerkesztői népszerűsítsék inkább saját egyházuk erkölcsi-társadalmi tanításait, mintsem hogy más egyházak nem létező álláspontjával foglalkoznának. A célzatos félretájékoztató és az általa okozott következmények miatt Szabó László kiábrándítónak tartja a református testvéregyházunk illetékeseinek a viszonyulását.

Elekes Botond javasolta, hogy az EKT a jövőben részesüljenek rendszeres tájékoztatásban az elnökségi döntésekről.

– **73/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 1 (egy) tartózkodással elfogadta a közigazgatási ügyosztály tevékenységéről és a feladatkörébe tartozó egyházkormányzati ügyek alakulásáról szóló jelentést.

II/4. számú tárgysorozati pont: Pál János kérése a Homoródszentmártoni Unitárius Egyházközség lelkészi állásába való kinevezésének engedélyezésére

– **74/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 1 (egy) tartózkodással elhatározta, hogy a lelkészek és énekvezérek, valamint vallástanárok képesítéséről, továbbképzéséről, választásáról és kinevezéséről szóló szabályzat 32. cikkelye alapján engedélyezi Pál János kinevezését a Homoródszentmártoni Unitárius Egyházközség lelkészi állásába.

II/5. számú tárgysorozati pont: Tófalvi Tamás kérése a Székelyszentmihályi Unitárius Egyházközség lelkészi állásába való kinevezésének feltételes engedélyezésére

– **75/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 4 (négy) tartózkodással elhatározta, hogy a lelkészek és énekvezérek, valamint vallástanárok képesítéséről, továbbképzéséről, választásáról és kinevezéséről szóló szabályzat 32. cikkelye alapján feltételesen engedélyezi Tófalvi Tamás kinevezését a Székelyszentmihályi Unitárius Egyházközség lelkészi állásába, amennyiben az egyházközség közgyűlése megválasztja és ez a döntés jogerőre emelkedik.

II/6. számú tárgysorozati pont: Pálffy Anna-Mária kérése a Székelyszentmihályi Unitárius Egyházközség, illetve a Magyarsárosi Unitárius Egyházközség lelkészi állásába való kinevezésének feltételes engedélyezésére

Gyerő Dávid előadótanácsos ismerteti Pálffy Anna-Mária beadványait, majd az EKT Elnökségének álláspontját. Az Elnökség a 2013. október 3-i ülésén alaposan mérlegelte Pálffy Anna-Mária kérésének jogi és gyakorlati vonatkozásait: a fegyelmi ítélet tartalmát és jellegét, valamint az észak-nyugat-erdélyi szórványgyülekezet szolgálati érdekeit. A vitában több érv elhangzott a kérés teljesíthetősége, illetve elutasítása mellett. Hosszas tárgyalás nyomán az Elnökség egy támogató szavazat mellett két ellenszavazattal és két tartózkodással úgy döntött, hogy nem támogatja Pálffy Anna-Mária kérését a feltételes engedély megadására.

Dimény József esperes javasolja, hogy a jövőbeli fegyelmi alapú áthelyezésekkor meg kell határozni, hogy mennyi időre szól az eltiltás bizonyos jogoktól.

Csete Árpád képviselő kettős mércét észlelt a hasonló jellegű kérésekhez való viszonyulásban.

Dr. Bardócz-Tódor András képviselő reméli, hogy egyházunkban soha nem születik olyan döntés, amellyel valakit büntetésből helyeznek át valahová.

Gyerő Dávid pontosít: a fegyelmi bíróság ítélete arról rendelkezett, hogy Pálffy Anna-Máriát a korábbi lelkészi állásából áthelyezik valahová, tehát abban nem volt megnevezve az új szolgálati helye.

Török István reméli, hogy a szórványlelkészek nem büntetésként élik meg egyházzolgálatukat.

Szabó László nem tartaná törvénytelennek a feltételes engedély megadását, mivel a fegyelmi bíróság ítélete nem rendelkezett arról, hogy Pálffy Anna-Máriát éppen az észak-nyugat-erdélyi szórványegyházközségbe kell áthelyezni. Azonban számolni kell a kérés teljesítésének esetleges gyakorlati következményeivel is. Szerinte az észak-nyugat-

erdélyi szórványgyülekezetek életét nem lendítené előre, ha a többrendbeli lelkészváltás után most újból megszakadna a folytonosság.

– **76/013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 6 (hat) támogató szavazat mellett 8 (nyolc) ellenszavazattal és 9 (kilenc) tartózkodással elutasította Pálffy Anna-Mária kérését a Székelyszentmihályi Unitárius Egyházközség, illetve a Magyar-sárosi Unitárius Egyházközség lelkészi állásába való kinevezésének feltételes engedélyezése tárgyában.

VI. számú tárgykör: A gazdasági ügyosztály tárgyköre

VI/14. számú tárgysorozati pont: Jelentés a gazdasági ügyosztály tevékenységéről és a feladatkörébe tartozó egyházkormányzati ügyek alakulásáról

Dác Tibor ismerteti az előzetesen kiküldött jelentése szerkezetét.

Dombi Gyula képviselő az egyházközségek pénzügyvitelével kapcsolatban kéri, hogy a formai kötelezettségeket mindig tartsák be, és a kifizetések elrendelését a lelkész mellett a gondnok is írja alá. Megállapítja, hogy a gazdasági ügyosztály által készített jelentés a Főhatósági Vizsgálószerk székelyderzsi vizsgálatáról korrekt.

Simó Sándor esperes beszámolt a székelyderzsi gyülekezetben történekről. Elmondta, hogy az állami hatóságok 2012-ben értesítették arról, hogy a székelyderzsi egyházközség részéről ugyanazt a számlát két támogatás elszámolásánál használták. Az állami számvevőszerk ezt felfedezte, az egyházközség pedig visszafizette az említett összeget. Amikor az egyházkör vezetősége 2013. május 22-én kiszállt az egyházközségbe vizsgálodni, ott „ki voltunk fogadva”; a kért iratokat a helyszínen nem mutatták be és személyeskedtek. A Főhatósági Vizsgálószerk 2013. szeptember 25-i kiszállásán is részt vett, amelyről az észrevételeit összefoglalta, és azt átadja az EKT Elnökségének. A büntető törvénykönyv 292. cikkelye által előírt börtönbüntetés kilátására hivatkozik. A tiszta kép megteremtése érdekében javasolja az EKT-nak, hogy az ügyet adják át egyházi bíróságnak, s az döntse el, kinek van igaza. Úgy érzi, hogy a Főhatósági Vizsgálószerk helyszíni vizsgálatának befejezésekor a székelyderzsi templomban a közügyigazgató személyében és méltóságában megalázta. Elvárta volna, hogy valaki azt mondja: „mea culpa”.

Kovács István jelezte, hogy korai a vizsgálatok eredményeiről vitatkozni, mivel a Főhatósági Vizsgálószerk megállapításait még nem véglegesítették. Dicséretesnek tartja, hogy az esperes jelezte a főha-

tóságnak a rendellenességet, azonban elmarasztalja azért, hogy egy behegedt sebet újra felpiszkált. Az egyházköri vezetőség vizsgálódása előtt a székelyderzsi egyházközség már régen jóvátette az elszámolási hibát: a támogatást visszautalta az önkormányzatnak. Ezek után nem tartja jóhiszeműnek a lezárt ügy újbóli kivizsgálását. Nem a megoldáskeresését látja ebben, hanem a problémakeresést. Nem lehet családi megoldáskereséséről beszélni akkor, amikor a helyszíni vizsgálat elején az esperes a kezdőáhitatában a lelkész bűnösségére utal egyértelműen. Azt sem érti, hogy az egyházköri tanács miért akadályozta meg a lelkész másodállás-vállalását a Prima Rádióban, amikor azzal az egyházi missziót is szolgálta volna.

Ilkei Árpád szerint a törvénynek nincs szíve és lelke, a törvényeket be kell tartani. Rosszallását fejezi ki az iránt, ahogyan Székelyderzsbén viszonyultak az egyházkör előljáróihoz. A könyvelő magatartása is azt sugallta, hogy nincs keresnivalójuk ott. Valószínűleg ez korbácsolta fel az esperes kedélyét.

Demeter Sándor Lóránd egy ősi arab tanítást idéz: Tartsd magad az értékeidhez! Kéri az esperest, hogy tartsa tiszteletben az értékeit, és ne szórja szét, mint a polyvát. Javasolja, hogy az esperessel együtt – két fő érintett személyként – hagyják el az üléstermet, mert így az EKT tárgyilagosabb szakmai vitát folytathat.

Dác Tibor felolvassa a gazdasági ügyosztály megállapításainak fő részét, aminek helyénvalóságát ezúton is fenntartja: „Végkövetkeztetésként véleményünk az, hogy a Veress Electric Kft. által kiállított számla kétszeres elszámolása leginkább *adminisztratív hibának* tekinthető. Ezt alátámasztja az a tény, hogy az egyházközségnél megletek volna a szükséges számlák a két pályázat teljes összegének elszámolásához. Viszont egy ilyen jellegű adminisztratív hiba rossz fényt vethet az Unitárius Egyházra, ezért kiemelt figyelemmel kell kezelni az állami támogatások elszámolásait. Mivel az egyházközség visszautalta a szóba forgó összeget a helyi önkormányzatnak, és azóta semmilyen írásos értesítés, felszólítás nem történt, sem a Megyei Tanács, sem a helyi önkormányzat részéről, az ügyet megoldottnak és lezártnak tekintjük.”

Zoltán Csaba nem kíván véleményt mondani a székelyderzsi ügyről, mert nem ismeri behatóan az összetevőit. A pénzügyviteli hibák bármikor felhasználhatóak bárki ellen – különböző célokból. Javasolja, hogy a tévedések megelőzése és a hibák kiküszöbölése érdekében erősítsék a teológiai hallgatók gazdasági és adminisztrációs képzését. Az egyházi hatóságok és ellenőrző szervek először nyújtsanak szakmai segítséget az egyházközségek pénzügyviteléhez, majd azután büntessenek, ha az ajánlásokat nem tartják be.

Csete Árpád a gazdasági ügyosztály székelyderzsi vizsgálatáról szóló jelentés elolvasásakor úgy érezte, hogy az ügy le van zárva, hiszen a gazdasági ügyosztály végső vizsgálati megállapítása pontosan ez volt. Nem érti, hogy az egyházkör vezetősége miért akarja újból kivizsgáltatni a véglegesen lezárható ügyet. Amennyiben ezt az ügyet valaki folytatni akarja, akkor az alapvető kollegiális és emberi értékeket semmibe veszi.

Simó Sándor úgy érzi, hogy esperesként el kell mondania mindig a véleményét. Bizonyos történetek sértik a személyét, a lelkiismeretét és vallásosságát. Azt szeretné, ha az egyházban az igazság és a szeretet működne. Mindenki akkor szereti igazán a gyermekét, ha számon kéri.

Kovács István elmondja, hogy nagyon szép mindaz, amit Simó Sándor esperes a szeretetről és a megbocsátásról prédikált a főtanácsi ülésen, ellenben a székelyderzsi ügyel kapcsolatban nem egyszer olyan súlyos jelzőket használt, mint például bűnrészesség, hazudozás. Az élet valóban szeretetből áll. Isten őrizzen, hogy nekünk a bíróságokon kelljen keresnünk igazunkat egymással szemben!

Lőrinczi Lajos esperes – témát váltva – megkérdezi, hogy az egyházkörök mikor kapják meg az idei költségvetésben elkülönített működési támogatást.

Dácz Tibor gazdasági előadótanácsos válasza: október végéig.

Andorkó Ferenc az építkezési segélyekről érdeklődik.

Dácz Tibor tájékoztatja azt EKT-t, hogy a közel múltban a kidei templom és a marosszentgyörgyi paplak javítására kellett gyorssegélyt kiutalni.

– **77/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 6 (hat) tartózkodással elfogadta a gazdasági ügyosztály tevékenységéről és a feladatkörébe tartozó egyházkormányzati ügyek alakulásáról szóló jelentést.

III. számú tárgykör: A fejlesztési ügyosztály tárgyköre

III/7. számú tárgysorozati pont: Jelentés a fejlesztési ügyosztály tevékenységéről és a feladatkörébe tartozó egyházkormányzati ügyek alakulásáról

Szabó László előadótanácsosi jelentése előzetesen eljutott az EKT tagjaihoz. A jelentésében foglaltakból kiemeli a következő témákat. Mindenekelőtt megköszöni a családja rendelkezésére bocsátott szolgálati lakást, aminek használatát egyházunk és nemzetközösségünk további szolgálatával igyekszik meghálálni. Hangsúlyozza a szeptember 16–22. között első ízben megszervezett *Nyitott kapuk a kolozsvári unitáriusoknál* rendezvény jelentőségét,

és megköszöni a szervezők sikeres munkáját. A verespataki bányaprojektet elutasító egyházközi nyilatkozattal kapcsolatban a további tiltakozások fontosságára hívta fel a figyelmet. Folyó év szeptember 24-én az Európai Parlament keretében közmeghallgatásra került sor az erdélyi és a felvidéki magyar történelmi egyházaktól elkobzott ingatlanok visszaszolgáltatásának helyzetéről. A Dácz Tibor előadótanácsossal közösen összeállított szakmai anyagban – egyebek mellett – azt hangsúlyozta, hogy az egyházi javak állam általi elrablása nem 1948-ban kezdődött, és nem csak 1945-ben, hanem az 1918-at követő években. Tehát a továbbiakban a visszaigénylések alapját az I. világháború végéig kell visszavezetni. A legutóbbi főtanácsi üléssel kapcsolatban kifejezte elismerését a Főtanácsi Bizottság véleményező munkájáért, ugyanakkor reményének is hangot adott, hogy a bizottság jobbitó célú javaslatait az illetékesek komolyan veszik.

Elekes Botond felhívta a figyelmet arra, hogy a főtisztviselők minden hivatalos megnyilvánulással az egyházat képviselik.

Dr. Barabássy Sándor kifejti, hogy a házasság és a család alkotmányjogi meghatározása Magyarországon alaptörvényében pontosan van megfogalmazva, amihez hasonlót kell belefoglalni Románia alkotmányába is. Szabályoznunk kellene, hogy az unitárius kifejezés hivatalos megnevezésekben milyen feltételekkel használható. Az adott szervezetnek vagy intézménynek hivatalos kapcsolatban kell állnia az egyházzal. Indítványozza, hogy az EKT következő ülésére az illetékes előadótanácsos készítse elő a Szervezeti és Működési Szabályzat 287. § (2)-ben előírt keretszerződéseket.

Kovács István megjegyzi, hogy a nagy keresztény család egyes tagjai sokszor megkérdőjelezik egyházunk kereszténységét. Az ilyenfajta mester-séges összhang kedvéért nem kell feladnunk elveinket és értékrendünket, akkor sem, ha bizonyos kérdésekben az unitárius álláspont alapvetően eltér a többségitől.

Szabó László előterjesztette az EKT Elnökségének 2013. szeptember 20–21-i ülésén megfogalmazott javaslatot az alkotmány módosításával kapcsolatos indítványok kialakításának menetrendjére vonatkozóan. Tájékoztatásként ismertette az Elnökség megállapítását, miszerint a házassággal és a családdal kapcsolatos egyházi állásfoglalást a Zsinatnak kell meghatároznia, akárcsak más sarkalatos teológiai–társadalmi kérdések tárgyában.

Elekes Botond természetesnek tartja, hogy az alkotmány módosításával kapcsolatos indítványok kialakításakor a munkanyelvünk magyar legyen, és majd kérjünk fel szakavatott fordítót a végleges szöveg románra fordítására.

– **78/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 16 (tizenhat) támogató szavazattal, 6 (hat) tartózkodás mellett menetrendet fogadott el a Románia alkotmányának módosításával kapcsolatban egyházunk nevében benyújtandó indítványok meghatározására. Eszerint az egyéni javaslatok begyűjtése folyó év november közepéig tart, ezt követi a javaslatok összesítése, rendszerezése, majd az illetékes szakbizottságok általi véleményeztetése, végül az EKT a 2013. december 6-i ülésén meghatározza az illetékes törvényhozási és államigazgatási szervekhez benyújtandó alkotmánymódosítási indítványok tartalmát.

– **79/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 2 (két) ellenszavazat és 1 (egy) tartózkodás mellett megbízta a Főhatósági Hivatal illetékes előadótanácsosát, hogy a testület 2013. december 6-i ülésére készítse elő a Szervezeti és Működési Szabályzat 287. § (2)-ben előírt keretszerződéseket az egyháztársadalmi és szakmai szervezetek egyházon belüli jogállásáról és küldetéséről, az illetékes egyházi hatóságokkal való együttműködésük alapjairól és általános felügyeletük körülményeiről.

– **80/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT egyhangúlag elfogadta a fejlesztési ügyosztály tevékenységéről és a feladatkörébe tartozó egyház-kormányzati ügyek alakulásáról szóló jelentést.

III/8. számú tárgysorozati pont: A Főtanács 2013. június 29-i üléséről elmaradt jogszabályalkotás menetrendjének meghatározása

Szabó László ismertette az EKT Elnökségének 2013. szeptember 20–21-i ülésén megfogalmazott javaslatát, amelyet határozat-tervezetként szövegszerűen is eljutott az EKT tagjaihoz.

– **81/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT egyhangúlag elfogadta az Elnökség által javasolt határozatot a Főtanács következő ülésén napirendre kerülő jogszabálytervezetek előkészítéséről; a javaslatcsomag az ülés jegyzőkönyvéhez mellékelve annak szerves részét képezi.

IV. számú tárgykör: A hitéleti, missziói és nevelési ügyosztály tárgyköre

IV/a.: Hitéleti és missziói ügyek

IV/9. számú tárgysorozati pont: Jelentés az ügyosztály hitéleti és missziói részlegének tevékenységéről, valamint a feladatkörébe tartozó egyház-kormányzati ügyek alakulásáról

Székely Kinga Réka hitéleti és missziói előadótanácsos néhány témát ismertet az előzetesen elküldött jelentéséből.

Kovács István megköszöni az előadótanácsos asszony gazdag tevékenységét.

Dr. Barabássy Sándor az unitpap nevű levelező-listáról érdeklődik. Van-e moderátora?

Székely Kinga Réka tájékoztatja, hogy a listát Márkó László hozta létre, és ő működteti kezdettől fogva, de természetesen nem médiareferensként.

Elekes Botond szerint egyházi és erkölcsi szempontból érdemes megvizsgálni, hogy egy ilyen levelezőlistát működtethet-e egyházi alkalmazott.

Török István óva int attól, hogy egyházként megpróbáljuk ellenőrizni a civil kezdeményezéseket.

Sándor Krisztina szerint a mai világban a virtuális világot nem lehet korlátozni. A megjelenő anyagok a szerzőket, illetve a közlöket minősítik.

Dr. Czire Szabolcs értetlenül hallgatja a hozzászólásokat. Egy gazdag előadótanácsosi anyag tartalma helyett kicsinyes dolgokról hosszasan beszélünk.

Dimény Csilla képviselő az énekvezér-továbbképzőről érdeklődik.

Székely Kinga Réka válasza az, hogy jövőben is megszervezzük Marosvásárhelyen. Javasolja, hogy az egyházi központ jövő évi költségvetésének elfogadásakor az EKT különítsen el megfelelő összeget az énekvezér-továbbképző programok megszervezésére.

– **82/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT egyhangúlag elfogadta a hitéleti és missziói ügyekről szóló előadótanácsosi jelentést és a jövő évi énekvezér-képző programok támogatására vonatkozó elvi javaslatot.

IV/10. számú tárgysorozati pont: Beszámoló a Teológiai és Szakképesítési Bizottság 2013. június 19-i és július 16-i üléseiről

– **83/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a Teológiai és Szakképesítési Bizottság 2013. június 19-i és július 16-i üléseinek jegyzőkönyvében foglaltakat.

IV/b.: Valláserkölcsei-nevelési ügyek

IV/12. számú tárgysorozati pont: Jelentés az ügyosztály valláserkölcsei-nevelési részlegének tevékenységéről, valamint a feladatkörébe tartozó egyház-kormányzati ügyek alakulásáról

Dr. Czire Szabolcs jelentéséből kiemeli az egyházi gyermektáborokat, az egyházi énekeskönyv hanganyagának kiadását, a *Daltutajok* tevékenységét. Tájékoztatja az EKT-t arról, hogy a kolozsvári egyházi egyetemista bentlakásnak végre nevelője van Koppándi Botond teológiai tanár személyében.

Kovács István üdvözli a tevékenységeket, ami mögött sok munkát lát. Előremutatónak tartja a bentlakásra való odafigyelést.

Gazdag Géza képviselő is megköszöni a jelentésben foglalt tevékenységeket, és szakmai segítséget kér a lelki élet fejlesztése érdekében.

– **84/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT egyhangúlag elfogadta a valláserkölcsei-nevelési ügyekről szóló előadótanácsosi jelentést.

V. számú tárgykör: Az oktatási ügyosztály tárgyköre

V/13. számú tárgysorozati pont: Jelentés az oktatási ügyosztály tevékenységéről és a feladatkörébe tartozó egyházkormányzati ügyek alakulásáról

Andrási Benedek oktatási előadótanácsos gratulált Ilkei Árpádnak az ún. pedagógiai modul sikeres elvégzéséért.

Elekes Botond az egyházkerület részéről megköszönte Andrási Benedek segítségét, amit a magyarországi iskolai vallásoktatás beindításának előkészítéséhez nyújtott.

– **85/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT egyhangúlag elfogadta az oktatási ügyosztály tevékenységéről és a feladatkörébe tartozó egyházkormányzati ügyek alakulásáról szóló jelentést.

VII. számú tárgykör: Beadványok, interpellációk, különfélék

Gazdag Géza megkérdezte, hogy megtörtént-e a legutóbbi főtanácsi ülés hiányzóinak a számonkérése?

Dr. Máthé Dénes tudomása szerint nem. Kéri, hogy amit az EKT vagy a Főtanács elhatároz, azt maradéktalanul hajtsuk végre. Igaz, hogy a Főtanács már nem volt határozatképes, amikor a jelenlevők nevében elhangzott a javaslat a hiányzók számonkéréséről, de ettől a formaságtól eltekintve meg kell érdeklődni – levélben – a hiányzások okát.

– **86/2013. (2013. X. 4.) számú határozat:** Az EKT 3 (három) tartózkodással elrendelte, hogy a Főhatósági Hivatal kérjen írásos magyarázatot a Főtanács 2013. június 28–29-i üléséről hiányzók távolmaradásának, illetve idő előtti eltávozásának okáról.

Elekes Botond megköszönte a jelenlétet és az ülést bezárta.

A jegyzőkönyvben foglaltak hitelül:

Bálint Benczédi Ferenc
püspök s. k.,

dr. Máthé Dénes
főgondnok s. k.,

Nagy László
főjegyző s. k.,

Dimény Csilla s. k., Kászoni Kövendi József s. k. és
Kecskés Csaba s. k.
jegyzőkönyv-hitelesítők